

Sygn. Akt XVII AmE 305/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SR (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: protokolant sądowy **Aleksandra Marczak**

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Fabryki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania Fabryki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 lipca 2018 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od Fabryki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SR (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 305/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 25 lipca 2018 roku, numer (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r., poz. 755, 650, 685, 771, 1000 i 1356), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 z późn. zm.) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 24 maja 2018 r. na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Fabryce (...) S.A. z siedzibą w W. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r., orzekł, co następuje:

1. Fabryka (...) S.A. w dniach od 10 do 11 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych:

P., dz. nr (...), (...), (...) P.,

ul. (...), (...)-(...) B.,

naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. lid ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył Fabryce (...) S.A. karę pieniężną w kwocie 8.213,00 zł.

Od wyżej wymienionej decyzji powód Fabryka (...) S.A. z siedzibą w W. złożył odwołanie. Zaskarżył decyzję w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a. naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 i art. lid ust. 3 ustawy poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że stanowi on podstawę do nałożenia kary pieniężnej na powoda w sytuacji, w której przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy ogranicza możliwość zastosowania kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych jedynie na podstawie art. 11, art. lic ust. 3 ustawy lub art. 11d ust. 3 tej ustawy, a nie stanowi on podstawy do nałożenia kary pieniężnej za naruszenie ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. lic ust. 2 pkt 2 ustawy, tj. ograniczeń wprowadzanych przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego na okres nie dłuższy niż 72 godziny, a właśnie w ten sposób wprowadzone zostały pierwotnie - w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. - ograniczenia przez PSE S.A,

b. naruszenie art. 11 i 11d ust. 3 pkt 2 ustawy, polegające na przyjęciu, iż obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z komunikatu operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego z dnia 10 sierpnia 2015 r. został wydany na podstawie art. 11 i art. lid ust. 3 ustawy, podczas gdy został on wprowadzony na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy, co skutkuje tym samym wadliwością wydanej decyzji i błędnym powołaniem podstawy prawnej,

c. naruszenie art. 11 c ust. 2 pkt 2 i art. 11 d ust. 3 ustawy polegające na przyjęciu, że art. 11 d ust. 3 ustawy znajduje zastosowanie w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i możliwości podjęcia działań, o których mowa w art. 11 d ust. 3 ustawy, podczas, gdy przepisy obowiązującego prawa nie przewidują takiej możliwości;

d. naruszenie art. 56 ust. 6a ustawy przez jego niezastosowanie w sytuacji, w której w sprawie - w razie uznania istnienia przekroczenia Odbiorcy mogącego być przedmiotem nałożenia kary przez Prezesa URE - zaistniały przesłanki zastosowania tej instytucji, w tym zarzucane powodowi przekroczenia zostały spowodowane okolicznościami niezależnymi od powoda, a ponadto powód dochował należytej staranności celem dostosowania się do możliwych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, po wprowadzeniu przedmiotowych ograniczeń niezwłocznie podjął czynności niezbędne do dostosowania się do nich pozostając jednocześnie w stałym kontakcie z lokalnym oddziałem (...), przy czym ewentualne zarzucane powodowi przekroczenia są niewielkie, które to okoliczności stanowią o wykonaniu przez powoda nałożonego obowiązku, zaprzestaniu naruszania prawa, a ponadto o znikomej społecznej szkodliwości czynu;

e. naruszenie art. lic ust. 2 pkt 2 ustawy poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy to właśnie ten przepis, a nie jak dowolnie twierdzi Prezes URE art. lid ust. 3 ustawy, stanowił podstawę prawną wprowadzenia przez Operatora ograniczeń poboru energii w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.

2. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

a. naruszenie art. 7a § 1 kpa polegające na niezastosowaniu przez pozwanego zasady rozstrzygania wątpliwości interpretacyjnych na korzyść strony i przyjęciu przez pozwanego rozszerzającej wykładni prawa, obniżając tym samym zaufanie do państwa i stanowionego przez nie prawa, w przypadku istnienia wątpliwości względem podstawy prawnej wszczęcia i prowadzenia postępowania, tj. zastosowania art. 11 w zw. z art. 11d ust. 3 ustawy, podczas gdy obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z komunikatu operatora

systemu przesyłowego elektroenergetycznego z dnia 10 sierpnia 2015 r. został wprowadzony na podstawie art. lic ust. 2 pkt 2 ustawy;

b. naruszenie art. 105 § 1 kpa poprzez jego niezastosowanie w przedmiotowej sprawie - pozwany po powzięciu informacji o braku podstawy prawnej do nałożenia na powoda kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z treści art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 i art. lid ust. 3, powinien był postępowanie umorzyć ze względu na jego bezprzedmiotowość;

c. naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 kpa poprzez wskazanie błędnej podstawy prawnej wydanej decyzji - obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z komunikatu operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego z dnia 10 sierpnia 2015 r. został wydany na podstawie art. lic ust. 2 pkt 2 ustawy, zaś powołane w treści decyzji przepisy prawa wskazują, iż podstawę prawną wydania przez Prezesa URE Decyzji stanowił art. 11 w zw. art. 11d ust. 3 ustawy.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości przez tut. Sąd w oparciu o art. 479⁵³ § 2 kpc oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zdaniem powoda, pozwany błędnie przyjął, iż zaistniały przesłanki do nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., gdyż przepis ten odnosi się wprost do art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e., natomiast przedmiotowe ograniczenia zostały wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. Pozwany nie zastosował również zasady rozstrzygania wątpliwości interpretacyjnych na korzyść powoda, a dodatkowo przyjął rozszerzającą wykładnię omawianych przepisów prawa.

Powód zarzucił również, że postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w sposób fragmentaryczny, co narusza wyrażoną w art. 7, 105§1, 107§1 pkt 4 kpa. Pozwany oparł swoje ustalenia dotyczące okoliczności przekroczenia poboru energii elektrycznej na danych uzyskanych z (...) S.A. Pomiął przy tym fakt prowadzonej przez spółkę działalności gospodarczej – praca w ruchu ciągłym i konieczność stałego wykorzystywania określonych urządzeń. Nie jest to zatem wystarczające dla ustalenia ewentualnego stopnia zawinienia a ponadto nie wpływa na wysokość ustalonej kary pieniężnej. Powód zaznaczył też, że ze swojej strony podjął wszystkie możliwe czynności aby bezpiecznie i jak najszybciej ograniczyć pobór energii elektrycznej do wyznaczonego poziomu. O powyższym świadczy chociażby fakt, że przekroczenia miały miejsce jedynie w ciągu pierwszych dwóch dni obowiązywania ograniczeń, w okresie kilku godzin potrzebnych na dostosowanie się do nich i spowodowane były wyłącznie okolicznościami technicznymi niezależnymi od odbiorcy.

Zdaniem powoda, biorąc pod uwagę jego wyjaśnienia oraz dostosowanie się do ograniczeń w późniejszym okresie, należało uznać że przesłanka realizacji obowiązku, o której mowa w treści art. 56 ust. 6a pe została spełniona, jak również stopień szkodliwości czynu był bardzo znikomy, wskazując na zasadność odstąpienia przez pozwanego od nałożenia kary. Analizując bowiem okoliczności niniejszej sprawy, a przede wszystkim zachowanie odbiorcy w odniesieniu do przedmiotowych przekroczeń, nie sposób dopatrzeć się złej woli i winy pod stronę powoda, ponieważ dołożył on wszelkich możliwych starań w celu jak najszybszego, bezpiecznego dostosowania się do poziomów ograniczeń poboru energii. W zakresie sposobu i okoliczności popełnienia czynu powód wskazał na fakt bezprecedensowej w historii prowadzenia przez powoda działalności gospodarczej sytuacji wprowadzenia tego rodzaju ograniczeń technicznych oraz technologicznych, jaki napotkał powód podczas procedury ograniczania poboru energii elektrycznej. Zdaniem powoda przekroczenie miało miejsce w niewielkim stopniu i w sposób, który nie zaburzył funkcjonowania sieci energetycznej ani nie obciążył jej w sposób istotny.

Powód zarzucił również, że przy wydaniu decyzji zupełnie pominięto zachowanie powoda, który konsekwentnie zmierzał do uniknięcia zarzucanych mu przekroczeń poprzez podjęcie decyzji o zatrzymaniu i przeplanowaniu produkcji oraz stopniowym wyłączeniu maszyn, a po wprowadzeniu przedmiotowych ograniczeń niezwłocznie podjął działania celem dostosowania do nich własnego poboru mocy. W ocenie powoda przekroczenie ograniczeń

było spowodowane obiektywną niemożliwością natychmiastowego zmniejszenia poboru energii do poziomu określonego komunikatem. Powód wskazał też, że z informacji uzyskanych z OSD wynikało, że przekroczenie poboru energii elektrycznej w wysokości ok. 2,74 MW nie zaburzyło w żaden sposób sposobu funkcjonowania sieci elektroenergetycznej, w szczególności nie spowodowało żadnych strat w funkcjonowaniu systemu energetycznego.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji. Wskazał ponadto, iż wywody powoda nie znajdują uzasadnienia w przepisach z art. 11, 11c i 11 d ustawy – Prawo energetyczne. Z analizy tych przepisów nie wynika bowiem, iż wyłączną podstawą prawną wprowadzenia przez operatora ograniczeń i poborze energii elektrycznej ustawodawca zawarł w art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy. Zachowanie powoda polegające na niestosowaniu się w dniach 10-11 sierpnia 2015 roku do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, o których mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo energetyczne, zostało objęte sankcją poprzez odesłanie w przepisie karnym z art. 56 ust. 1 pkt 3a do art. 11, 11c ust. 3 i 11 d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, bowiem w istocie to przepis art. 11 d ust. 3 stanowi materialnoprawną podstawę do wprowadzenia powyższych ograniczeń, zaś operator systemu przesyłowego wprowadzając z dniem 10 sierpnia 2015 roku ograniczenia w dostarczeniu i poborze mocy odwoływał się do art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy – prawo energetyczne, określając na tej podstawie okres i zakres terytorialny wprowadzanych ograniczeń. Pozwany podtrzymał również stanowisko w zakresie prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych, których konsekwencją było podleganie przez powoda karze, wskazanej w treści zaskarżonej decyzji. Pozwany nie zgodził się także z zarzutem powoda co do naruszenia przez pozwanego art. 56 ust. 6a pe. Według pozwanego nie można mówić o znikomej szkodliwości czynu, bowiem czyn popełniony przez powoda miał istotny i bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. posiada:

- zawartą z (...) sp. z o.o. (obecnie (...) sp. z o.o.) umowę sprzedaży energii elektrycznej wraz z usługą dystrybucji, nr (...)z dnia 12 lutego 2009 r. na punkt poboru Zakład Produkcji w miejscowości P., zgodnie z § 3 ust. 6 tej umowy „w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej” zobowiązany jest ograniczyć pobór mocy, zgodnie z „Planem wprowadzania ograniczeń”,

- zawartą z (...) sp. z o.o. (obecnie (...) sp. z o.o.) umowę sprzedaży energii elektrycznej kompleksową wraz z usługą dystrybucji, nr (...) z dnia 18 marca 2008 r. na punkt poboru Fabryka (...) w B., zgodnie z § 3 ust. 6 tej umowy „w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej” zobowiązany jest ograniczyć pobór mocy, zgodnie z „Planem wprowadzania ograniczeń”.

W dniu 31 lipca 2014 roku przesłano do obiorcy plany ograniczeń przy pismach z dnia 25 sierpnia 2014 roku./k. 23-65 akt adm./

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 roku wydały komunikat, iż w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. PSE S.A., działając na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i

Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała Rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. (okoliczności bezsporne)

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. (dalej: „OSD”), do której sieci punkty poboru energii elektrycznej Fabryka (...) S.A. (dalej: „Odbiorca”) są przyłączone, pismem z dnia 10 maja 2016 r., przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w P. i B.. Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku dopuszczalny pobór mocy łącznie 2,7377700 MW w godzinie. /k. 4-7 akt adm./

Pismem z dnia 24 maja 2018 r., Prezes URE zawiadomił Odbiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się przez Odbiorcę do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności Odbiorca został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od OSD wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. /k. 1-2 akt adm./

Pismem z dnia 8 czerwca 2018 r. Odbiorca przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie zaznaczając, że nie miał on obiektywnej możliwości natychmiastowego zmniejszenia poboru w obu zakładach, ponieważ wymagało to zatrzymania i przeplanowania produkcji. Wyłączenie urządzeń „z przyczyn technicznych całkowicie niezależnych od Odbiorcy, wymagało określonego czasu i nie mogło być przez Odbiorcę przyspieszone w sposób dowolny z uwagi na konfigurację maszyn oraz potrzebę zapobieżenia ewentualnym uszkodzeniom maszyn przy nagłym ich wyłączeniu”. Nadto, nie posiadał on układu zdalnego odczytu i monitorowania chwilowego zużycia energii, toteż wszystkie odczyty i wyłączenia były wykonywane ręcznie przez służby techniczne obu zakładów. W ocenie Odbiorcy brak jest również podstawy prawnej do nakładania kar finansowych za przekroczenia dozwolonych limitów poboru energii elektrycznej, do których doszło w dniach 10 oraz 11 sierpnia 2015 r., wnosząc o umorzenie postępowania w zakresie przekroczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku./k. 11-14 akt adm./

Pismem z dnia 28 czerwca 2018 r. zawiadomiono Odbiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy w terminie 10 dni od dnia doręczenia tego pisma, z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego. Termin ten na wniosek Odbiorcy został prolongowany do dnia 12 lipca 2018 r. /k. 68, 72 akt adm./

W wyznaczonym terminie odbiorca zapoznał się ze gromadzonym w sprawie materiałem dowodowym oraz podtrzymał swoją argumentację./71-73 akt adm./

Przedsiębiorca w 2017 roku osiągnął przychód w wysokości (...) zł. /k. 66 akt adm./

W dniu 25 lipca 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję numer (...)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

W treści odwołania powód twierdził, iż nie zaistniały przesłanki do nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., gdyż przepis ten odnosi się wprost do art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e., natomiast przedmiotowe ograniczenia zostały wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

Powyższe twierdzenie powoda jest niezasadne.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. Zgodnie natomiast z ust. 6 Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców; zaś zgodnie z ust. 7, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Dalej wskazać należy, iż zgodnie z art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Z treści powyższego przepisu wynika, iż w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii do kompetencji OSP na mocy tej ustawy należało wprowadzenie ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii, na okres nie dłuższy niż 72 godziny. W dalszej kolejności ustawodawca przewidział, w treści art. 11d ust. 3 tej ustawy, iż w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Należy wskazać przy tym, iż art. 11 c jak również art. 11 d ustawy – Prawo energetyczne jest wynikiem implementacji postanowień dyrektywy 2005/89 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. dotyczącej działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych. Przyczyną powołania powyższych przepisów jest zatem dalsze doprecyzowanie działań jakie powinien podjąć OSP w związku z zaistnieniem (powstaniem i występowaniem) zagrożenia bezpieczeństwa dostawy energii Elektrycznej, jednym z nich jest wprowadzenie przedmiotowych ograniczeń, do których powód powinien był się zastosować. Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia, o którym mowa w treści art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, nie oznacza, iż nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d

ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 i 11 d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 oraz określająca możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle organicznym czasie i na ściśle określonym terytorium. Niewątpliwie zaś fakt „występowania zagrożenia” wynika wprost z treści komunikatu OSP, w którym stwierdził „wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej”. W świetle powyższego OSP, w myśl powyższych regulacji prawnych posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3, zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust.2 pkt 2 powołanej ustawy wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 ustawy – Prawo energetyczne. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust.7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiała uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

W świetle powyższego nieuzasadnione jest wnioskowanie powoda, iż wprowadzenie przez OSP przedmiotowych ograniczeń w czasie „wystąpienia zagrożenia” tj. na podstawie art. 11d. ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, którego okres i zakres terytorialny został określony zgodnie z wymogami art. 11c ust. 2 pkt 2 powoduje zwolnienie powoda z odpowiedzialności, o której mowa w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne.

Bezsporny był w niniejszej sprawie fakt niedostosowania się przez powoda do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku i przekroczenia przez powoda dopuszczalnego wówczas poboru mocy w łącznie w wysokości 2,7377700 MW w godzinie.

Powód w treści odwołania podnosił również, że pozwany pominął fakt prowadzonej przez spółkę działalności gospodarczej – praca w ruchu ciągłym i konieczności stałego wykorzystywania określonych urządzeń. Wskazał przy tym, że niezwłocznie podjął działania, aby bezpiecznie i jak najszybciej ograniczyć pobór energii elektrycznej, zaś dalszy brak przekroczeń w pozostałych dniach świadczył, że do przekroczenia doszło 10 i 11 doszło ze względu na kwestie techniczne.

Wskazać tu przede wszystkim należy, iż powód nie należy do kręgu podmiotów, które w myśl §6 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007r., Nr 133, poz. 924), podlegają ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami. Zgodnie natomiast z treścią z §8 ust. 1 i 2 wskazanego Rozporządzenia operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 11 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne. W treści odwołania powód nie kwestionował wartości wskazanych w planie ograniczeń, w tym wartości mocy bezpiecznej obowiązującej przy 20 stopniu zasilania, który obowiązywał m.in. w dniu 10 sierpnia 2015 roku. Z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania administracyjnego (k. 47 i 65) wynika, że wartości wskazane w „planach wprowadzania ograniczeń” zawierają wielkości mocy umownej: 0,750 MW i 0,850 MW, oraz wartości mocy bezpiecznej: 0,150 MW i 0,050 MW oraz, że wartości te odpowiadają treści zawartych przez powoda umów sprzedaży energii elektrycznej wraz z usługą dystrybucji. Zauważyć też należy, iż według tych wartości została sporządzona informacja o wartości przekroczeń nadesłana pozwanemu przez (...) SA (k. 4-7 akt adm.). Podnoszone przez powoda okoliczności, które przyczyniły się do wystąpienia przekroczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku oznaczają, iż w trakcie opracowywania planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., powód, który znał proces technologiczny swego zakładu produkcyjnego, jak również uwarunkowania techniczne swoich urządzeń, niedostatecznie współpracował, nie zgłaszając uwag do ustalanych wartości, bądź nie przewidział wcześniej odpowiedniej procedury, której zastosowanie umożliwiłoby powodowi odpowiednie ograniczenie poboru energii w odpowiednim czasie. Zgodnie bowiem z treścią §9 pkt 3 powyższego Rozporządzenia, 20 stopień zasilania określa, że odbiorca może pobierać moc do wysokości ustalonego

minimum, niepowodującego zagrożeń i zakłóceń, o których mowa w § 3 ust. 4. Wskazywanie zatem wartości minimalnej mocy bezpiecznej, obowiązującej przy 20 stopniu zasilania, determinowane jest treścią § 3 ust. 4 rozporządzenia, tj. nie może powodować w szczególności zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych. Zgodnie natomiast z treścią §9 pkt 2 Rozporządzenia, stopnie zasilania od 12 do 19 powinny zapewniać równomierne obniżanie mocy elektrycznej pobieranej przez odbiorcę. Powyższe uregulowania prawne i wynikające z nich możliwości powinny mieć dla powoda szczególne znaczenie, uwzględniając wskazane w odwołaniu okoliczności dotyczące braku możliwości ograniczenia pracy urządzeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku, bez przekroczenia dopuszczalnego wówczas dla powoda poboru energii. Oznacza to tyle, że powód powinien był na etapie zawierania przedmiotowych umów i aneksów wnioskować o umówienie odpowiedniej wartości, zarówno mocy umownej jak i bezpiecznej, aby był w stanie, bez zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych, dokonać stosownego ograniczenia poboru energii elektrycznej do określonej umówionej wartości, nie dokonując wówczas przekroczenia dozwolonego poboru mocy w przedmiotowym okresie. Przypomnieć tu bowiem należy, iż wobec wprowadzonych ograniczeń powód nie był zobowiązany do natychmiastowego zatrzymania pracy urządzeń i całkowitego zaprzestania poboru energii, a jedynie do przygotowania i zastosowania odpowiednich działań w przedmiotowym okresie, których rezultatem byłoby ograniczenie poboru energii, czego jednak nie wykonał w odpowiednim zakresie.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Jak już wyżej wskazano powód nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w okresie od 10 i 11 sierpnia 2015 roku przez: OSP na podstawie 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Powyższe oznacza, że zaistniała przesłanka do nałożenia na powoda przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej. Wymierzenie na tej podstawie kary pieniężnej ma charakter obligatoryjny.

Zgodnie z treścią 56 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji) wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie z ust. 6 ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Zgodnie natomiast z treścią art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Powód zarzucił pozwanemu niezastosowanie wobec niego instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, przewidzianej w treści art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne.

Istotnie, w treści powołanego przepisu została przewidziana przedmiotowa instytucja. Podkreślenia jednak wymaga, iż według ustawodawcy, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Z treści powołanego przepisu wynika w szczególności, iż Prezes URE ma jedynie „możliwość” zastosowania tej instytucji, nie zaś obowiązek, co wpływa na fakultatywny, a nie obligatoryjny charakter tej instytucji. W przypadku zatem nawet łącznego wystąpienia obu przesłanek koniecznych, wskazany organ może, ale nie musi skorzystać z tej kompetencji.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż zastosowanie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wymaga łącznego spełnienia obu przesłanek wymienionych w treści powołanego przepisu.

Jedną z przesłanek koniecznych do zaistnienia możliwości zastosowania wyżej wymienionej instytucji jest znikomy stopień szkodliwości czynu. Powód twierdził, iż stopień szkodliwości jego czynu jest bardzo znikomy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNP 2016, Nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne instytucją prawa

karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem, a podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy.

W niniejszej sprawie, przy ocenie stopnia szkodliwości czynu Sąd miał na uwadze zakres przekroczenia w okresie od dnia 10 i 11 sierpnia 2015 roku o łącznej wartości 2,7377700 MW w godzinie. Powyższe wynika bowiem z faktu, iż powód nie stosując się do wprowadzonych ograniczeń, dokonując przekroczenia w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne. Skutkiem takiego działania może być bowiem wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego systemu. Jeżeli zaś chodzi o przyczynę zaistnienia przedmiotowych przekroczeń poboru Sąd miał na uwadze okoliczność dokonanych przez powoda zaniedbań przy ustalaniu wartości mocy umownej i bezpiecznej, o czym była mowa już wyżej. Wobec tego, wbrew twierdzeniom powoda brak było podstaw do przyjęcia że stopień szkodliwości czynu był bardzo znikomy oraz, że zaistniały przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary. Sąd nie dopatrył się również nieprawidłowości pozwanego przy wymiarze kary względem powoda. Z treści złożonego przez powoda dokumentu w postaci sprawozdania dotyczącego przychodów w 2017 roku (jako poprzedzającym rok w którym wydano zaskarżoną decyzję) oraz mając na względzie oraz treść art. 56 ust.3 cytowanej wyżej ustawy przyjąć należało, iż nałożona na powoda kara w wysokości 8.213,00 zł jest znacznie niższa od limitu określonego treścią art. 56 ust.3 ustawy – Prawo energetyczne. Ponadto zauważenia wymaga okoliczność, iż wysokość kary jest adekwatna do wysokości dokonanego przez powoda przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3000 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby, po zaokrągleniu w dół pełnych złotych (2,73777 x 3000 zł) zwłaszcza, iż wartość mnożnika wynika z tego, iż pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 roku, którą dla celów represyjnych kary, podwoił z tytułu sankcji. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powoda. Powód w toku niniejszego postępowania nie wykazał, aby nałożona kara zachwiała jego płynność finansową. Ponadto wskazać należy, iż kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (wyrok TK z dnia 31 marca 2008r., SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). W świetle powyższego przyjąć należało, że kara w nałożonej wysokości jest relatywnie niska, ale też adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia i jego przyczyny, która tkwiła w zaniedbaniu powoda w postaci braku odpowiedniego współdziałania na etapie opracowania planu ograniczeń i ewentualnego braku odpowiedniej procedury, które uniemożliwiłyby zaistnienie przekroczeń poboru energii, wobec ustalonego planu ograniczeń. Będzie również odpowiednio odczuwalna, na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje. Należało zatem przyjąć, iż kara w wysokości 8.213,00 zł będzie na tyle odczuwalna dla powoda, aby spełniła swoje funkcje represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Z powyższych względów niezasadne okazały się zarzuty powoda co do naruszenia przez pozwanego art. 7a§1 k.p.a., 105§1 k.p.a., 107§1 pkt 4 k.p.a. albowiem pozwany w sposób wyczerpujący i prawidłowy rozpatrzył materiał dowodowy, wskazał fakty, które uznał za udowodnione, w sposób prawidłowy przytoczył przepisy prawa, dokonując ich właściwej interpretacji, jak również w sposób wyczerpujący wyjaśnił przyczyny nieskorzystania z możliwości przewidzianej przez ustawodawcę w treści art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265). Na koszty postępowania po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

Sędzia SR (del.) Jolanta Stasińska